

Bart Somers
Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
Arenbergstraat 7
1000 BRUSSEL
T 02 553 69 00
Kabinet.somers@vlaanderen.be
www.vlaanderen.be

Mevrouw Zuhail Demir
Vlaams Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Koning Albert II-laan 7, 6^e verdieping
1000 Brussel

uw bericht van 23/11/2022	uw kenmerk	ons kenmerk	Bijlagen
vragen naar/e-mail gijs.martens@vlaanderen.be lauren.laegers@vlaanderen.		telefoonnummer 0475 28 12 12	Datum

Betreft: Interregionaal samenwerkingsakkoord voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid

Geachte collega,

Met uw brief van 23 november 2022 vroeg u, met toepassing van artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2020¹⁾, mijn akkoord met betrekking tot de personeelsuitbreiding van 61 VTE bij de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). Meer bepaald wordt in de ontwerpnota aangegeven dat het om volgende uitbreiding handelt:

- Recurrente verankering van tijdelijke tewerkstellingen (41 VTE)
- Bijkomende tewerkstelling (20 VTE)

In het regeerakkoord staat vermeld dat in deze regeerperiode het beleid inzake de afvalstromen onder uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en inzake het zwerfvuil verder versterkt moest worden. Met voorliggende ontwerpnota wordt daartoe een ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorgelegd dat in de nodige financiële middelen hiervoor zal voorzien.

Het ontwerp van samenwerkingsakkoord streeft twee doelen na:

1. Het moet een deel van de bestaande regionale (Vlaamse) reglementering rond de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid optillen naar een interregionaal kader, waardoor een juridisch robuuster beleid kan gevoerd worden ten aanzien van producenten die hun producten op nationaal niveau op de markt brengen.

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2020 tot vaststelling van de regels voor het algemene en specifieke personeelsbeleid in de diensten van de Vlaamse overheid

2. Het voert een nieuwe regeling in rond de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor zwerfvuil, gebaseerd op het beleidsprincipe dat de kosten moeten gedragen worden door de producenten gezien hun significante impact op de producten die tot zwerfvuil leiden. Met deze regeling wordt ook gedeeltelijk de Europese 'Single Use Products'-richtlijn omgezet.

Daarnaast is in voorliggend dossier ook een voorontwerp van instemmingsdecreet opgenomen. Er is namelijk een instemming van het Vlaams Parlement noodzakelijk om dit samenwerkingsakkoord te kunnen uitvoeren.

Ten slotte wordt in de ontwerpnota ook de impact op de bestuurlijke organisatie beschreven, gezien het samenwerkingsakkoord dus een belangrijke budgettaire impact heeft. Het samenwerkingsakkoord creëert meer bepaald twee vaste jaarlijkse ontvangsten:

1. Heffingen rond de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid: deze worden geraamd op 2,4 miljoen euro en vormen extra werkmiddelen voor OVAM om bijkomende beleidstaken over het gewestelijk beleid voor de afvalstromen te kunnen uitvoeren.
2. Bijdragen van de producenten ter vergoeding van het zwerfvuil: dit wordt voor het Vlaams Gewest geraamd op 114,8 miljoen euro, waarvan 85,87% of 98,5 miljoen euro voorzien zal zijn voor de lokale besturen, gezien zij de grootste zwerfvuilinspanningen leveren. De overige 16,2 miljoen euro (raming) worden verdeeld over 5 Vlaamse agentschappen volgens onderstaande tabel. Het merendeel van de financiële middelen zijn bestemd voor OVAM maar betreft het bestaande financieringen gebaseerd op samenwerkingsovereenkomsten die nu juridisch verankerd worden.

Entiteiten	Geraamde vergoeding voor zwerfvuilbeleid (in miljoen euro)
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij	11,71
Agentschap Wegen en Verkeer	2,96
De Vlaamse Waterweg	1,22
Agentschap voor Natuur en Bos	0,23
Vlaamse Milieumaatschappij	0,09
Totaal	16,21

In het samenwerkingsakkoord zijn er ten slotte ook 4 heffingen voorzien in de vorm van sancties. Eventuele ontvangsten hieruit zijn voorzien als additionele werkmiddelen voor OVAM.

Met voorliggende ontwerpnota vraagt u dus mijn akkoord om voor wat betreft OVAM, de financiële middelen die uit het ontwerp van samenwerkingsakkoord zullen voortvloeien, hoofdzakelijk te kunnen aanwenden voor een personeelsuitbreiding, meer bepaald met 61 VTE (of 67 personeelsleden).

Ik stel vast dat Inspectie van Financiën gunstig advies op de ontwerpnota geeft en daarbij aangeeft dat de werkwijze in voorliggend dossier 'zeker verantwoord is gelet op de bijkomende taken die dit samenwerkingsakkoord voor OVAM meebrengt'.

Gezien de personeelsuitbreiding uit verschillende onderdelen bestaat, worden deze hierna achter elkaar behandeld.

Het eerste onderdeel van de personeelsuitbreiding betreft een recurrente verankering van tijdelijke tewerkstellingen met een precair karakter. Meer bepaald handelt dit over 15 VTE aan tewerkstellingen gebaseerd op overeenkomsten met onder andere Fost Plus (jaarlijks te onderhandelen), Bebat (tot eind 2023) en met Recupel (tot 2023 maar verlengbaar).

De huidige tewerkstellingen worden op dit moment op basis van hun externe projectfinanciering reeds uitgesloten van de lopende personeelsbesparingen. Met voorliggend samenwerkingsakkoord zouden deze externe projectfinancieringen juridisch verankerd worden, waardoor de tijdelijke tewerkstellingen kunnen omgezet worden naar recurrente.

In lijn met de bepalingen in het regeerakkoord en met het advies van de Inspectie van Financiën, geef ik als minister van Bestuurszaken mijn akkoord met deze recurrente personeelsuitbreiding van 15 VTE zonder compensaties, op voorwaarde dat in de ontwerpnota bijkomend wordt aangegeven:

- in welke rang en graad deze personeelsleden zullen worden tewerkgesteld;
- hoeveel personeelsleden er op basis van deze 15 VTE in de praktijk zullen worden tewerkgesteld.

Gezien de externe financieringswijze moeten de betrokken personeelsleden contractueel tewerkgesteld worden (cfr. artikel I.4 §5 VPS).

Daarnaast sloot u in 2021 ook een overeenkomst met Fost Plus af, die voor de financiering van de tewerkstelling van handhavers bij OVAM zorgt om op het terrein overtredingen op zwerfvuil vast te stellen (cfr. 'Mooimakers'). Hoewel deze overeenkomst was voorzien tot midden 2024, zouden deze tewerkstellingen met voorliggend samenwerkingsakkoord juridisch verankerd worden, waardoor de huidige tewerkstelling van 30 VTE eveneens kan gestabiliseerd worden.

Gezien deze bijkomende tewerkstellingen tot nog toe niet waren goedgekeurd door de Vlaamse Regering, zouden zij na goedkeuring van voorliggende ontwerpnota door de Vlaamse Regering dus geregulariseerd worden en daardoor vanaf dat moment ook uitgesloten kunnen worden in de opvolging van de lopende personeelsbesparingen.

In lijn met de bepalingen in het regeerakkoord en met het advies van de Inspectie van Financiën, geef ik als minister van Bestuurszaken mijn akkoord met deze recurrente personeelsuitbreiding van 30 VTE zonder compensaties, op voorwaarde dat in de ontwerpnota bijkomend wordt aangegeven:

- met welke taken deze personeelsleden zullen belast worden en hoe de uitvoering van deze taken over deze 30 VTE zal verdeeld worden;
- in welke rang en graad deze personeelsleden worden tewerkgesteld;
- hoeveel personeelsleden er op basis van deze 30 VTE in de praktijk worden tewerkgesteld.

Gezien de externe financiering moeten de betrokken personeelsleden contractueel tewerkgesteld worden (cfr. artikel I.4 §5 VPS).

Ten derde is er ook nood aan 16 bijkomende recurrente VTE om de afspraken in het regeerakkoord en de beoogde resultaten uit het samenwerkingsakkoord te kunnen uitvoeren. Meer bepaald betreft het volgende personeelsbehoefte:

- 5 VTE voor het opzet en het (financieel) beheer van de handhaving op de producten, waarvoor een nieuwe uitgebreide producentenverantwoordelijkheid zal gelden (luiers, textiel en meubels).
- 7 VTE voor de versterking van de bestaande handhaving en de operationele opstart van de handhaving op de nieuwe producten met uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.
- 2 VTE om de aanwezigheid van het Vlaamse Gewest in het Permanent Secretariaat van de Interregionale Commissie voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (IVC) te versterken, gezien voorliggend samenwerkingsakkoord tot bijkomende taakbelasting voor het Permanent Secretariaat zal leiden.
- 2 VTE voor de bijkomende beleidswerking en financieel beheer ter ondersteuning van de handhaving van het zwerfvuil (cfr. 'Mooimakers').

In lijn met de bepalingen in het regeerakkoord en met het advies van de Inspectie van Financiën, geef ik als minister van Bestuurszaken mijn akkoord met de recurrente netto-personeelsuitbreiding van 16 VTE zonder compensaties, op voorwaarde dat in de ontwerpnota bijkomend wordt aangegeven:

- In welke mate de betrokken entiteit heeft nagegaan of de uitvoering van deze extra opdrachten en taken niet kan opvangen op andere manieren dan met een loutere personeelsuitbreiding;
- met welke precieze taken deze personeelsleden zullen belast worden;
- in welke rang en graad deze personeelsleden zullen worden aangeworven;
- hoeveel personeelsleden er voorzien zijn om deze 16 VTE tewerk te stellen.

Gezien de externe financiering moeten de betrokken personeelsleden contractueel tewerkgesteld worden (cfr. artikel I.4 §5 VPS).

Vervolgens is er in de ontwerpnota sprake van een 'inkanteling van tewerkstelling die vandaag bij FostPlus en Interafval zijn gesitueerd'. Het betreft 4 bijkomende VTE.

Als het de bedoeling is om deze taken samen met het bijhorend personeel over te nemen, dan is een aparte decretale grondslag noodzakelijk, die een objectieve selectieproef en een overname van de verworven rechten van het bestaand personeel garandeert. Dit ontwerp van decreet moet, voorafgaand aan de inkanteling, door de Vlaamse Regering worden goedgekeurd worden en vereist een apart akkoord bestuurszaken.

De formulering van het vierde beslissingspunt in het voorstel van beslissing in de ontwerpnota moet aangepast worden op basis van bovenstaande toelichting.

Volledigheidshalve merk ik op dat o.a. in volgende situaties telkens een bijkomende goedkeuring door de Vlaamse Regering noodzakelijk is, telkens voorafgegaan door een aanvraag van een akkoord bestuurszaken:

- Als één van de 4 overige Vlaamse agentschappen naast OVAM (zie tabel op p. 2) ervoor opteert om met de bijkomende middelen uit de zwerfvuilvergoeding eveneens bijkomend personeel tewerk te stellen;
- Als OVAM meer financiële middelen zou ontvangen dan geraamd (bv. door sancties) en deze wenst aan te wenden voor verdere personeelsversterking;
- Als de financiële middelen bestemd voor OVAM zouden aangewend worden voor personeelsversterking bij een dienst en/of afdeling van een andere entiteit (bv. afdeling Handhaving bij departement Omgeving).

Collegiaal,

Bart Somers,
Viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken,
Inburgering en Gelijke Kansen